

CYNGOR SIR YNYS MÔN

ADRODDIAD I:	PWYLLGOR GWAITH
DYDDIAD:	1 MAWRTH 2021
PWNC:	ADRODDIAD MONITRO'R CYFRIF REFENIW TAI, CHWARTER 3 2020/21
AELOD(AU) PORTFFOLIO:	Y CYNGHORYDD ROBIN WILLIAMS
PENNAETH GWASANAETH:	MARC JONES
AWDUR YR ADRODDIAD:	STEPHEN MOORE
FFÔN:	01248 752634
E-BOST:	StephenMoore@ynysmon.gov.uk
AELOD(AU) LLEOL:	Amherthnasol

A - Argymhelliad/argymhellion a Rheswm/rhesymau

1. Gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith nodi'r canlynol:-
 - (i) Y sefyllfa a amlinellir mewn perthynas â pherfformiad ariannol y Cyfrif Refeniw Tai (CRT) ar gyfer chwarter 3 2020/21.
 - (ii) Yr alldro a ragwelir ar gyfer 2020/21.
2. **Cefndir**
 - (i) Ym mis Mawrth 2020, cytunodd y Cyngor ar gyllideb refeniw ar gyfer 2020/21 a oedd yn dangos gwarged cynlluniedig o £7.8m.
 - (ii) Roedd y gyllideb gyfalaf ar gyfer 2020/21 yn £19.1m, gan gynnwys lwfans ar gyfer gwariant na chafodd ei gwblhau o gyllideb gyfalaf 2019/20.
 - (iii) Rhoddodd y cyfuniad o'r gyllideb refeniw a'r gyllideb gyfalaf wedi'i haddasu ddiffyg cyllidebol cynlluniedig o £7.1m a fydda'n cael ei gyllido o Gronfa wrth gefn y CRT.
 - (iv) Mae gwariant o'r CRT wedi ei gyfyngu i ddibenion penodol ac ni ellir trosglwyddo arian ohono i'r Gronfa Gyffredinol, ac ni ellir defnyddio arian wrth gefn y Gronfa Gyffredinol i gyllido'r CRT 'chwaith.
3. Mae'r adroddiad hwn yn nodi perfformiad ariannol y CRT am y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2020 a 31 Rhagfyr 2020.
4. **Trosolwg**
 - (i) Mae'r sefyllfa refeniw ar gyfer Ch3 yn dangos tanwariant o £238k, o'i gymharu â £324k ar ddiwedd Ch2. Mae'r incwm a ragwelir £150k yn is na'r gyllideb wreiddiol, a rhagwelir y bydd y gwariant £181k yn is na'r gyllideb wreiddiol fel yr eglurir isod. Dangosir mwy o fanylion yn Atodiad A.
 - (ii) Mae'r gwariant Cyfalaf £360k yn is na'r gyllideb broffiliedig (£1,250k yn Ch2). Mae'r gwariant a ragwelir £8,022k yn is na'r gyllideb fel yr eglurir isod. Dangosir mwy o fanylion yn Atodiad B.
 - (iii) Mae'r diffyg a ragwelir (gan gyfuno refeniw a chyfalaf) £8,053k yn llai na'r gyllideb o'i gymharu â'r diffyg a ragwelwyd o £6,256k yn llai na'r gyllideb ar ddiwedd Ch2. Mae hyn i raddau helaeth yn ganlyniad i wariant cyfalaf is na'r gyllideb. Mae hyn yn golygu y rhagwelir gwarged o £965k ar gyfer y flwyddyn, sy'n gadael cronfa wrth gefn y CRT o £9,562k fydd ar gael i gyllido prosiectau cyfalaf yn y dyfodol.

5. Incwm

- (i) Ar ddiwedd y trydydd chwarter, roedd lefel yr incwm a dderbyniwyd yn £197k (£140k yn well yn Ch2) yn is na'r gyllideb broffiliedig fel y nodir isod.
- (ii) Roedd incwm rhent £203k yn is na'r gyllideb (£105k yn Ch2). Fodd bynnag, mae'r gyllideb yn rhagdybio y bydd eiddo newydd yn dod i mewn yn ystod y flwyddyn sydd wedi cael eu dal yn ôl (gweler hefyd yr adran 'cyfalaf' isod). O ganlyniad, rhagwelir y bydd incwm £150k yn is na'r gyllideb erbyn diwedd y flwyddyn.
- (iii) Mae incwm o dâl gwasanaeth, sy'n seiliedig ar y costau gwirioneddol a gafwyd, yn unol â'r gyllideb. Adolygwyd y gyllideb yn llwyr yn dilyn tanwariant sylweddol yn y gyllideb hon y llynedd.
- (iv) Mae incwm arall £12k yn well na'r gyllideb broffiliedig o ganlyniad i amseriad derbyn arian o'r Tariff Cyflenwi Trydan. Nid yw'r rhagolwg ar gyfer y flwyddyn wedi newid.
- (v) Mae'r cynllun 30 mlynedd yn cynnwys darpariaeth o £280k tuag at ddyledion drwg, sef 1.5% o'r cyfanswm incwm rhent. Roedd hyn yn gynydd o gymharu â'r 1.25% yn y flwyddyn flaenorol a hynny er mwyn gwneud darpariaeth ar gyfer cyflwyno Credyd Cynhwysol. Dim ond pan nad oes gobaith realistig o adennill ôl-ddyledion rhent y mae dyled ddrwg yn codi. Y ddarpariaeth wirioneddol yng nghyfrif blynyddol 2019/20 oedd £118k, sef dim ond 0.65% o'r cyfanswm incwm rhent, sy'n adlewyrchu'r ymdrechion a wnaed i sicrhau bod y rhent sy'n ddyledus yn cael ei adennill. Gwnaed y darpariaethau hyn cyn i bandemig Covid 19 effeithio ar Ynys Môn. Ddiwedd mis Mawrth 2020, roedd yr ôl-ddyledion rhent yn 2.41% o'r incwm rhent (£438k). Ddiwedd mis Mehefin, roedd hyn wedi codi i 3.4% (£625k), sef cynnydd o 50%, ac ar ddiwedd mis Medi roedd wedi gostwng i 3.33% (£612k). Erbyn diwedd mis Rhagfyr, roedd wedi gostwng ymhellach i 3.14% (£578k). Mae Llywodraeth Cymru yn monitro effeithiau Covid ar yr awdurdodau lleol yng Nghymru sydd wedi cadw eu stoc dai, a dengys y dadansoddiad diweddaraf (hyd at ddiwedd mis Rhagfyr) fod lefelau dyledion yn amrywio rhwng thua 2.5% a 5.5% ymhlith yr 11 awdurdod lleol, ac Ynys Môn oedd y 4ydd gorau allan o'r 11. Ar hyn o bryd, nid oes unrhyw sicrwydd ynghylch faint o arian y bydd modd ei adennill dros amser, ynteu a fydd hwn yn arian na ellir ei adennill ac yn ddyled y bydd raid ei dileu. Mae'n ymddangos bod profiad blaenorol yn awgrymu bod y ddarpariaeth yn ddigonol ar hyn o bryd, ond cedwir llygad ar y sefyllfa.
- (vi) Mae'r rhagolygon cyffredinol ar gyfer incwm bellach yn ostyngiad o £150k o'i gymharu â'r gyllideb wreiddiol erbyn diwedd y flwyddyn (gostyngiad o £100k ar ddiwedd Ch2).

6. Gwariant ac eithrio ar Waith Atgyweirio a Chynnal a Chadw

- (i) Ar ddiwedd y trydydd chwarter, roedd gwariant ar waith ac eithrio gwaith atgyweirio a chynnal a chadw £47k yn is na'r gyllideb broffiliedig (£59k yn uwch yn Ch2). Mae hyn yn bennaf o ganlyniad i'r ffaith y gwnaed llai o waith oherwydd Covid (yn enwedig atal diwrnodau glanhau ar stadau), wedi'i wrthbwyso gan gost flynyddol system Gyfrifiadurol Orchard sy'n cael ei ymrwymo yn awr. Adolygwyd y rhagolwg, ac mae bellach £21k yn well na'r gyllideb (o'i gymharu â £12k yn well yn Ch2), gan gymryd i ystyriaeth y gostyngiad yng ngwaith y tîm Cyfranogiad Tenantiaid (£35k) a'r costau ychwanegol yn sgil datblygu'r modiwl gwaith symudol (£14k).

7. Gwaith Atgyweirio a Chynnal a Chadw

- (i) Mae'r Uned Cynnal a Chadw Tai (Uned Cynnal Tai) yn dangos tanwariant o £259k (£332k yn Ch2). Mae hyn yn ganlyniad uniongyrchol i sefyllfa Covid 19 gan mai dim ond gwaith atgyweirio hanfodol sy'n cael ei wneud. Mae hyn wedi lleihau costau deunyddiau a'r defnydd a wneir o isgcontractwyr. Ar hyn o bryd, nid oes tystiolaeth i ddangos bod gwaith sylweddol yn aros i gael ei wneud. Mae'n anodd mesur beth fydd effaith mwy o weithgaredd unwaith y bydd y cyfyngiadau Covid wedi cael eu llacio, ond gwnaed amcangyfrif ceidwadol y bydd gostyngiad o £200k (£70k yn Ch2) mewn gwariant o'i gymharu â'r gyllideb wreiddiol. Bydd y sefyllfa'n parhau i gael ei monitro.
- (ii) Mae gwariant ar staff cynnal a chadw adeiladau nad ydynt yn staff yr Uned Cynnal Tai £67k (£36k yn Ch2) yn is na'r gyllideb broffiliedig ar ddiwedd Ch3. Mae recriwtio wedi bod yn arafach na'r disgwyl, felly, erbyn diwedd y flwyddyn rhagwelir y dylai gwariant fod £60k yn is na'r gyllideb (£30k yn Ch2).
- (iii) Mae gorwariant o £134k (£124k yn Ch2) ar gostau Atgyweirio a Chynnal a Chadw eraill o gymharu â'r gyllideb broffiliedig. Y prif feysydd lle cafwyd gorwariant yw cynnal a chadw tiroedd a gwaith brys ar systemau trin carthion. Erbyn hyn, mae'n amlwg nad oedd y gyllideb wreiddiol yn ddigonol, felly, rhagwelir erbyn hyn y bydd gorwariant o £100k. Adolygir y gyllideb ar gyfer 2021/22.

8. Addasiadau Diwedd Blwyddyn

- (i) Mae'r pennawd hwn yn ymdrin ag eitemau o wariant (costau cyllido cyfalaf a thaliadau a godir o'r Gronfa Gyffredinol) sy'n rhan o'r broses gyfrifo ar ddiwedd y flwyddyn. Ar hyn o bryd, ni ragwelir unrhyw newidiadau.

9. Gwariant Cyfalaf

- (i) Cyfanswm y rhaglen gyfalaf wreiddiol, a gymeradwywyd gan y Cyngor ym mis Mawrth 2020, oedd £19,114k, i'w gyllido gan y Lwfans Gwaith Atgyweirio Mawr (£2,660k), grantiau cyfalaf eraill (£1,450k) a chyfraniad o £15,034 o gronfa wrth gefn y CRT. Mae hyn yn cynnwys gwariant a ddygwyd ymlaen o raglen gyfalaf 2019/20. Fel y digwyddodd pethau, nid oedd angen yr holl arian a oedd i'w ddwyn ymlaen, felly, erbyn hyn mae cyllideb ddiwygiedig o £19,032k (£14,992k ar ôl caniatáu ar gyfer £4,110k o gyllid grant). Yn seiliedig ar y wybodaeth gyfredol, rhagwelir y bydd y gwariant gwirioneddol ar ôl grantiau yn £6,900k, sydd £8,022k yn is na'r gyllideb ddiwygiedig (£6,244k yn Ch2).
- (ii) Mae Covid 19 wedi effeithio'n ddifrifol ar brosiectau cyfalaf, gan arwain at oedi sylweddol gyda phrosiectau. Mae hyn yn arbennig o wir yn achos prynu'n ôl hen dai Cyngor, a hynny oherwydd bod y farchnad dai wedi dod i stop i bob pwrpas. Gwnaed cynnydd sylweddol yn ystod Ch3 serch hynny, gyda'r gwariant gwirioneddol bron yn dyblu o £3,680k i £7,355k. Gwnaed gwaith ychwanegol wrth ailfodelu Llawr y Dref (newid 6 uned fach yn 4 uned fwy) sydd wedi arwain at wariant ychwanegol ar y prosiect hwn. Ar hyn o bryd mae 3 uned ar ôl i'w gosod yn y cynllun yn dilyn yr ailfodelu.
- (iii) Adolygwyd y rhagolwg cyfalaf yn llwyr i gymryd i ystyriaeth y cyfan o'r uchod ac, erbyn hyn, rhagwelir y bydd gwariant £8,022k yn is na'r gyllideb ddiwygiedig ar ddiwedd y flwyddyn. Dangosir manylion pellach yn Atodiad B.
- (iv) Mae'r tanwariant ar wariant cyfalaf yn golygu bod y swm a gyllidir o gyfrif refeniw'r CRT yn gostwng yn yr un modd. Yna mae'r balans ar gael i gyllido'r prosiectau sydd wedi'u gohirio i'r flwyddyn nesaf.

10. Balans y CRT

- (i) Roedd balans agoriadol cronfa wrth gefn y CRT yn £8,597k. Roedd y gyllideb ddiwygiedig yn caniatáu defnyddio £7,088k o'r balans hwn. Fodd bynnag, bydd y tanwariant a ragwelir yn arwain at drosglwyddo £965k i'r gronfa wrth gefn, sef y gwarged a ragwelir ar gyfer y flwyddyn. Bydd hyn yn rhoi balans wrth gefn o £9,562k erbyn diwedd y flwyddyn ariannol. Mae'r balans hwn wedi'i gyfyngu i ddibenion penodol, felly nid yw ond ar gael i gyllido gwariant y CRT.

B - Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd y rhesymau am eu gwrthod ac/neu am ddewis yr opsiwn hwn?

Amherthnasol

C - Pam mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae hwn yn fater sydd wedi ei ddirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith.

CH - A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydi

D - A ydy'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ydi

DD – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?

Beth oedd eu sylwadau?

1	Prif Weithredwr / Uwch Dîm Rheoli (gorfodol)	Ystyriwyd yr adroddiad drafft gan yr UDA ac mae unrhyw sylwadau wedi'u hymgorffori yn yr adroddiad terfynol.
2	Swyddog Cyllid / Adran 151 (gorfodol)	Amherthnasol – adroddiad y Swyddog Adran 151 yw hwn.
3	Swyddog Cyfreithiol / Monitro (gorfodol)	Ymgynghorir â'r swyddog fel rhan o'r UDA.
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu	
7	Sgriwtini	
8	Aelodau Lleol	
9	Unrhyw gyrff allanol / eraill	

E - Risgiau a Chamau Lliniaru (os yn berthnasol)

1	Economaidd	
2	Gwrthdlodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldebau	
6	Cytundebau Canlyniad	
7	Arall	

F - Atodiadau:

Atodiad A – Gwariant a rhagolygon refeniw hydd ddiwedd chwarter 3.
Atodiad B – Gwariant a rhagolygon cyfalaf hyd at ddiwedd chwarter 3.

FF - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr adroddiad am ragor o wybodaeth os gwelwch yn dda):

- Cyllideb CRT 2020/21 (fel y'i cymeradwywyd gan y Pwyllgor hwn ym mis Mawrth 2020).
- Cynllun Busnes 30 Mlynedd y CRT am y cyfnod 2020/50 (fel y'i cymeradwywyd gan y Pwyllgor hwn ym mis Mehefin 2020).

CYFRIF CRT 2020/21

	Cyllideb Flynyddol 2020/21	Cyllideb wedi ei phroffilio hyd at Fis 9	Gwirioneddol hyd at Fis 9	Amrywiad hyd at Fis 9	Rhagolygon Diwedd Blwyddyn	Amrywiad Diwedd Blwyddyn
	£	£	£	£	£	£
CYFRIF REFENIW						
Incwm						
Anheddau	(18,407,000)	(13,805,251)	(13,601,786)	203,465	(18,257,000)	150,000
Modurdai	(218,000)	(163,501)	(157,696)	5,805	(218,000)	0
Taliadau Gwasanaeth	(212,000)	(159,000)	(159,302)	(302)	(212,000)	0
Arall	(199,000)	(117,000)	(129,201)	(12,201)	(199,000)	0
Darpariaeth ar gyfer Dyledion Drwg	280,000	0	0	0	280,000	0
CYFANSWM INCWM	(18,756,000)	(14,244,752)	(14,047,985)	196,767	(18,606,000)	150,000
Gwariant ac eithrio gwaith atgyweirio a chynnal a chadw						
Cyfranogiad Tenantiaid	136,170	102,053	63,489	(38,564)	101,170	(35,000)
Gweinyddu Rhenti	450,220	337,161	363,717	26,556	450,220	0
Rheoli Stadau	247,430	185,330	123,800	(61,530)	247,430	0
Gwariant Refeniw Arall	899,340	640,382	666,866	26,484	913,340	14,000
Cyfanswm Gwariant ac eithrio gwaith atgyweirio a chynnal a chadw	1,733,160	1,264,926	1,217,872	(47,054)	1,712,160	(21,000)
Atgyweirio a Chynnal a Chadw						
Uned Cynnal Tai (UCT)	3,112,000	2,333,510	2,074,241	(259,269)	2,912,000	(200,000)
Staff Cynnal a Chadw Tai (dim UCT)	926,020	693,511	626,790	(66,721)	866,020	(60,000)
Gwaith Atgyweirio a Chynnal a Chadw arall	448,200	336,157	470,899	134,742	548,200	100,000
Cyfanswm Gwaith Trwsio a Chynnal a Chadw	4,486,220	3,363,178	3,171,930	(191,248)	4,326,220	(160,000)
Addasiadau Diwedd Blwyddyn						
Taliadau Cyllido Cyfalaf	3,093,000	0	0	0	3,093,000	0
Ad-daliad o'r Gwasanaeth Tai	790,630	0	0	0	790,630	0
Ad-daliad o'r Gwasanaethau Canolog	818,990	0	0	0	818,990	0
Cyfanswm yr Addasiadau Diwedd Blwyddyn	4,702,620	0	0	0	4,702,620	0
CYFANSWM GWARIANT REFENIW	10,922,000	4,628,104	4,389,802	(238,302)	10,741,000	(181,000)

CYFANSWM REFENIW (GWARGED) / DIFFYG	(7,834,000)	(9,616,648)	(9,658,183)	(41,535)	(7,865,000)	(31,000)
CYFRIF GWARIANT CYFALAF						
Gwariant 2020/21	19,032,093	7,715,000	7,355,346	(359,654)	11,010,058	(8,022,035)
Lwfans ar gyfer Gwaith Trwsio Mawr	(2,660,000)	0	0	0	(2,660,000)	0
Grantiau Eraill	(1,450,000)	0	0	0	(1,450,000)	0
CYFANSWM CYFALAF (GWARGED) / DIFFYG	14,922,093	7,715,000	7,355,346	(359,654)	6,900,058	(8,022,035)
(CYNNYDD) / GOSTYNGIAD NET YNG NGHRONFA WRTH GEFN Y CRT	7,088,093	(1,901,648)	(2,302,837)	(401,189)	(964,942)	(8,053,035)
Balans Agoriadol y CRT	(8,597,000)				(8,597,000)	
(Cynnydd) / Gostyngiad Net yng Nghronfa wrth Gefn y CRT	7,088,093				(964,942)	
Balans Cau'r CRT	1,508,907				(9,561,942)	

ATODIAD B

Gwasanaeth	Cyllideb Flynyddol (£)	Cyllideb a Broffiliwyd (£)	Cyfanswm Gwariant (£)	Amrywiad o gymharu â'r Proffil (£)	Gwariant a Ragamcendir (£)	Tan/Gorwariant a Ragamcendir (£)
<u>CRT Tai</u>						
Contract Gwres Canolog	400,000	0	0	0	0	(400,000)
Contract Gwaith Cynnal a Chadw a Gynlluniwyd	6,120,000	3,500,000	3,072,558	(427,442)	4,500,000	(1,620,000)
Gwella Perfformiad Ynni	537,000	0	3,978	3,978	150,000	(387,000)
Gwaith Amgylcheddol	750,000	65,000	63,909	(1,091)	100,000	(650,000)
Prynu Eiddo Presennol / Datblygu Eiddo Newydd	9,230,000	3,500,000	3,559,810	59,810	5,250,000	(3,980,000)
Ailfodelu'r Stoc Gyfredol	2,218	0	50,485	50,485	50,485	48,267
Addasiadau Sector Cyhoeddus	350,000	90,000	83,682	(6,318)	150,000	(200,000)
Risg Tân	450,000	60,000	38,619	(21,381)	100,000	(350,000)
SATC	1,172,875	500,000	482,305	(17,695)	700,000	(472,875)
Gwaith Adfer	20,000	0	0	0	9,573	(10,427)
Cyfansymiau ar gyfer y CRT	19,032,093	7,715,000	7,355,346	(359,654)	11,010,058	(8,022,035)